

már a Munka Törvénykönyvének általános szabályai szerint is meg kell állapítanunk

A kérdés másik része arra irányul, hogy van-e olyan kialakult gyakorlat, amely bizonyos elkallódási toleranciát enged? Erre vonatkozóan sincsen jogszabály, a gyakorlat azonban azt mutatja, hogy általában a könyvtárak állományának 5 ezreléke szokott elveszni egy év alatt. Ez rendes gondosság mellett is előfordul. Természetesen nem kívánatos, de szinte elkerülhetetlen, s ezért az ellenőrzésre hivatott szervek ilyen mértékig elnézést gyakorolnak s a törléshez hozzájárulnak. Mégsem lenne helyes azonban ilyen, valamiféle „beszadási százalék” jogszabályi meghatározása, mert lazaságokra készítené és vezetne. Azért sem lehet mechanikus százalékokkal dolgozni, mert másként kell elbírálni egy kereskedelmi forgalomban levő könyv elvesztését s másként a pótolhatatlan értékű unikumokét, vagy akár a nehezen beszerezhetőket. Ezek őrzése más gondosságot kíván s más a magatartás elbírálása a vétséget illetően is. De még a kurrens könyvekben bekövetkezett hiányok esetén is másként kell elbírálni a hanyagságot aszerint, hogy a könyvtáros milyen munkakörülmények között dolgozott. Ilyen szempontok: a könyvtár elhelyezése (önálló helyiséggel rendelkezik-e, vagy más célra is igénybe veszik-e), főfoglalkozású, vagy mellékfoglalkozású könyvtáros kezeli-e, milyen a könyvtár kölcsönzési forgalma, van-e szabadpolc, bejárhat-e más dolgozó a raktárba, váltott műszakban mások is dolgoznak-e a könyvtárban, stb?

A könyvtári szakirodalom azt az álláspontot foglalja el, hogy bizonyos elvesztéssel számolnunk kell s ez kisebb kárt jelent, mint amilyen a szabadpolcos rendszerrel járó nevelési haszon.

SZADPOLC ÉS FÜRDŐSAPKA

A minap élményre, szépségre éhesen nyitottam be egy új könyvtárba. Belépven, friss festékszag csapott meg, s az újdonság varázsával hatott rám a könyvtár modern belső kiképzése, korszerű berendezése. A kölcsönzőhelyiségben azonban unott arc fogadott. Amolyan zsúfolt,

ősdi könyvtárhoz „illő” unott arc. Próbáltam leküzdeni hirtelen támadt kellemtelen érzésemet, de most meg a kölcsönzőpult mérhetetlen rendetlensége vágott mellbe. A szó szoros értelmében ömlesztve hevertek ott a könyvek. Szép és jó könyvek!

A kölcsönzési nyilvántartást számráfűlles választólapjaival együtt — igen helyesen — a pult alatt tartják. A könyvtárosok levetett ruhái viszont a könyvvállványokra akasztva állnak. Csodálom, hogy az olvasók nem kérik kölcsön őket, hisz minden „szabadpolcra tett mű” kölcsönözhető.

Aztán egy csinos könyvtárosnő robbant be a kölcsönzőbe. A tussolóból érkezett, mert teljesen valószínűtlen, hogy a feldolgozó munkát vagy az olvasótermi felügyeletet vizes törülközővel és nyílonsapkában kellene ellátnia, nem beszélve a hevenyészve, frottir-köpenymódra összefogott munkaköpenyről. Kedves mosollyal széjjelnézett, majd elvonult a gardero-be-nak használt szabadpolc mellé, feltehetően átöltözési szándékkal. Igaz, hogy ez a polc az ablak mellett állt. Földszinten.

Azonban nem kellett attól tartania, hogy valaki belát rajta. Mert annyira piszkos volt... (b—l)

Kaján Tibor rajza